

JULKAISTU 18.11.2016

JÄNKÄVIESTI 4/2016:

- Varautumiskoulutukselle toivotaan Lapissa jatkoa
- Pääkirjoitus: Oletko valmis?
- MTK sata vuotta - eikä suotta!
- Lapin Manut kävivät Maaseutunuorten syysparlamentissa

VARAUTUMISKOULUTUKSELLE TOIVOTAAN LAPISSA JATKOA

Lapin ensimmäinen Maatilojen varautuminen –koulutus antoi osallistujilleen paljon ajattelemisen aihetta. Moni heistä aikookin nyt tarkistaa oman tilansa suunnitelmat: millä tavalla erilaisiin poikkeustilanteisiin on jo osattu varautua ja missä osa-alueissa on vielä petraamista?

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK), MTK-Lapin ja Lapin ely-keskuksen järjestämä Maatilojen varautuminen –koulutus kokosi marraskuun 9.-10. päivinä parikymmentä osallistujaa Rovaniemelle. Koulutus oli maksuton ja sijaisapukelpoinen.

Ensimmäisenä päivänä luennoitsijat puhuivat yleisesti meidän kaikkien elämää poikkeustilanteissa koskettavista asioista kuten elintarvikehuollosta, jossa maataloustuottajilla on erittäin tärkeä tehtävä.

Toisen päivän aikana taas keskityttiin enemmän tilakohtaisiin ja maatalon toimintoihin vaikuttaviin asioihin. Luennoitsijat kertoivat, miten esimerkiksi sähkökatkoksiin ja vedentulon katkeamiseen voi ennalta varautua. Nykypäivää on myös miettiä etukäteen, mihin kaikkeen internetin tai kännykkäliikenteen kaatuminen vaikuttaa tilalla ja miten karjansa voi suojella eläintaudeilta.

Tiivis kaksipäiväinen koulutus antoi paljon, ja vaati paljon. Palautteen mukaan se koettiin tarpeelliseksi ja jatkoakin toivottiin.

”Koulutuksen suunnittelussa ja järjestelyssä tavoitteena oli se, että yrittäjät miettivät oman tilansa toimintoja. Keskustelujen pohjalta voi sanoa, että tässä tavoitteessa onnistuttiin”, MPK:n Lapin koulutus- ja tukiyksikön päällikkö **Antti Tölli** sanoo.

Tölli toimi koulutuksen vastuullisena järjestäjänä. Hän pitää varautumiskoulutuksen tärkeänä antina viestin välittämistä siitä, että maatalousyrittäjät ovat todella tärkeä osa koko yhteiskunnan toimintoja.

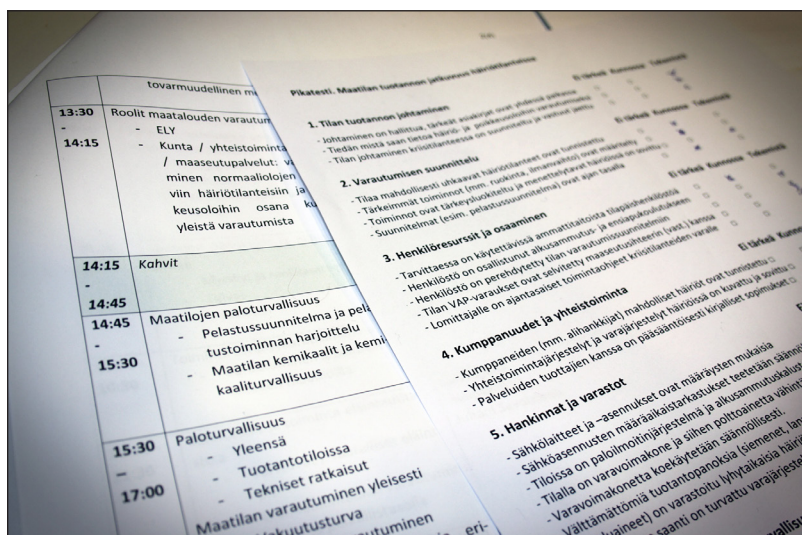
”Alkutuotannon toiminnan jatkuvuudesta pitää huolehtia jo pienissäkin häiriötilanteissa. On tärkeää, että tuottajat tietävät miten eri viranomaiset tukevat heitä pelkästään jo normaaliolojen kriiseissä”.

”Silmät avautuivat”

Kurssipalautteissa kerrottiin luentojen ”avanneen silmiä” varautumiseen ja siihen, että sitä todellakin voi tehdä paljon myös omatoimisesti. Toisaalta luennoissa oli osittain päällekkäisyyksiä, mutta näkökulma oli aina hieman toisistaan poikkeava.

Osallistujien mielestä tiivistä ohjelmaa olisi voinut höllentää sen verran, että mieltä askarruttavista asioista olisi ehtinyt keskustella enemmän. **Satu Ylijääskö** Rovaniemeltä kaipasi sisältöön tietoa esimerkiksi sairastapauksiin varautumisesta ja edunvalvontavaltuutuksesta.

”Voi olla paljon asioita, jotka ovat vain isännän tai emännän takana. Meidät pitää herätellä suunnittelemaan työt niin, että käytännössä kuka tahansa voi astua jomman-kumman saappaisiin”.

Osallistujien mielestä koulutuksen yksi tärkeimpiä eväitä oli tulipalojen ennalta estämien ja itse tulipalotilanteissa toimiminen.

”Palotarkastajan käyttäminen omalla tilalla ei ole huono asia. Pelastuspuolen ammattilainen näkee parhaiten, millä tavalla tila voi vielä paremmin varautua tulipalon estämiseen”, **Pertti Salmi** Rovaniemeltä totesi.

”Eihän se olisi pahitteeksi käydä läpi pelastussuunnitelmaa ja harjoitella alkusammutusta”, **Satu Ylijääskö** lisää.

Koulutuksessa heräsi ajatuksia pikkuasioista, jotka ovat tilalla työskenteleville itsestään selvyyksiä, mutta vieraammalle outoja. Tällainen pikkuasia on esimerkiksi tilan osoitteen esille laittaminen. Lomittajia ja muita ulkopuolisia työntekijöitä varten tehdyt ohjeet hätätilanteista on myös hyvä päivittää säännöllisesti.

”Kemikaalien tuote- ja käyttöturvatiedotteet eli toimintaohjeet vahinkotilanteisiin pitää löytyä helposti. Pahitteeksi ei ole sekään, että hankkii vielä hieman lisää alkusammutusvälineistöä”, **Juha Parpala** Simosta pohti.

Jänkäviesti ilmestyy seuraavan kerran vuoden 2017 puolella Mainion välissä.

Seuraa sillä välin MTK-Lapin uutisia ja tiedotteita netissä:
www.mtk.fi/lappi

www.facebook.com/jankaviesti

MTK-LAPIN SYYSKOKOUS:

Rovaniemellä 12. joulukuuta klo 11 alkaen (sitä ennen lounastarjoilu).
 Osoite: Viirinkankaantie 1

TUOTTAJIEN TALVIPÄIVÄT

Levillä 30.-31. tammikuuta

PÄÄKIRJOITUS: Oletko valmis?

Sanasta ”varautumiskoulutus” syntyy mielikuva ilman tunnuksia liikkuvista eli niin kutsutusti nimettömistä vihreäpukuisista miehistä Krimin niemimaalta. Ja tämän tapahtui kolmisen vuotta sitten. Ja kun oikein antaa mielikuvituksen laukkoa, pääsee jopa Lauri Törnin kyytiin.

Törni vaihtoi maisemaa Yhdysvaltojen armeijan leipiin 1950-luvun alussa Suomessa tapahtuneen asekatkentuohujen melskeissä. Kaikki meistä ei ehkä ole lukeneet Korkeajännitystä, joten sanottakoon, että katastrofeja voi tapahtua niin maalla, merellä kuin ilmassa sekä Mustanaamion viidakossa.

Voimme saada katastrofin aikaan aivan itse tai luonnonvoimien avulla. Tässä on pohja varautumiskoulutukselle. Kuinka sitten yksittäinen maatila voi ennakoida ne tulevat pahat päivät? Ja mitä ne ovat? Leipäkaapissa se toinen näkkileipäpaketti on yksilötason varautumista. Olet siis miettinyt etukäteen, jos et huomenna pääsekään kauppaan.

No entä vesi? Monet isännät esittelevät viimeisen päälle toimivaa automaattiagri- gaattiaan. Kun valtakunnan verkossa virta loppuu, jyrähtävät dieselmoottorit käyntiin ja virrantulo jatkuu. Mutta jos kuulut kunnalliseen tai osuuskunnan vesi-yhtiöön, onko pumppaamalla varauduttu sähkökatkoksiin? Ei paljon auta, jos virrat pelaavat tilalla, mutta kunnan vesilaitoksella ainoa valonlähde on kynttilä.

Ensimmäiset Paloapuyhdistykset perustettiin pitäjiin jo 1700-luvun loppupuolella tarpeeseen, sillä silloinkin suurin katastrofi oli tulipalo. Kyläläiset yhdessä kuninkaan käskyn velvoittamana auttoivat hätään joutunutta talonpoikaa. Perhe saatiin katon alle, eikä lapsia tarvinnut myydä huutolaisiksi.

Nykyaikana vakuutusyhtiöt panostavat ennaltaehkäisyyn, kuten yhteiskuntakin. Ei ole kenenkään etu, että ihmisten työkyky loppuu ennen aikaansa. ”Pidä itsestäsi huolta” - on hyvä slogan vakuutusyhtiötä. Lakisääteisiä palotarkastuksia ja lisäksi vakuutusyhtiöiden sponsoroimia huolenpitokäyntejä ei pidä ottaa poliisitoimena. Ne palvelevat vakuutuksen ottajaa. Ei kaikkia virheitä ja puutteita voi itse huomata.

Vaikka suuret luonnonkatastrofit kuinka tuntuisivat utopialta, koskaan ei pidä sanoa ei koskaan. Ilmastomuutos on tosiasia, eikä sitä Trumppikaan pysty kieltämään. Sään äärvaihtelut lisääntyvät. Meidän viljelijöiden tärkein tehtävä on, oli sitten kyseessä luonnonkatastrofi tai jokin ihmisen aiheuttama kriisi, ruokkia Suomi.

Sitä varten meille jokaiselle täytyy etukäteen olla suunniteltu tehtävä: lypsäjä, ruokki- ja, kuljettaja, tiedottaja. Yhteiskunnan rattaiden täytyy pyöriä.

Terveisin,

MTK-Lapin puheenjohtaja

Juhani Lampela

MTK SATA VUOTTA - EIKÄ SUOTTA!

Vuosi 2017 on MTK:n juhlavuosi. Järjestö täyttää Suomen tavoin sata vuotta ja juhlii sitä monin eri tavoin. Juhlavuoden teemoina ovat kasvu, ammattitilpeys ja kuluttajalle kiitos. Tuottajayhdistykset haastetaan mukaan tilaisuuksia järjestämään ja tietenkin sankoin joukoin osallistumaan.

Pian on taas uusi vuosi – ja taatusti uudet kujeet. Koko vuosi 2017 on niin Suomen kuin meidän MTK:mme juhlavuosi, joka näkyy ja kuuluu ympäri Suomen. Tapahtumien ja juhlinnan lisäksi myös juhlavuosi on hyvä paikka kertoa kuluttajille vastuullisista elinkeinoistamme eli siitä, että maatiloilla tuotetaan ruokaa, puuta, palveluita ja hyvinvointia koko yhteiskunnalle.

Koko vuoden pääjuhla on Helsingin messukeskuksessa lauantaina 10. kesäkuuta. Juhlan kohokohtana tulee olemaan MTK 100 -juhlanäytelmä Maan ja metsän laulu. Juhlaa ja näytelmää on mahdollista seurata myös suorana videolähetyksenä ja myöhemmin videotalliointina.

Tätä ennen hyväksytään perjantaina 9. kesäkuuta pidettävässä liittokokouksessa järjestön upouusi strategia, eli mitään pikkupelejä ei tässä juhlassa pelata! Samana päivänä Helsingin Rautatien torilla pidetään suuri kansanjuhla, jossa esitellään maa- ja metsätalouden historiaa hevosten, työkoneiden, laitteiden ja työkoneiden avulla.

Kesällä MTK järjestää jäsenilleen ohjelmaa ja 100-vuotisjuhlakahvitusta 14.–17. kesäkuuta Farmari -näyttelyssä Seinäjoella, jonne maaseutunuoretkin järjestävät omaa ohjelmaa. Farmarissa keskeisin päivä tulee olemaan perjantaina.

Eikä tässä vielä kaikki, nimittäin MTK-Lapin alueen pääjuhlinta tapahtuu elokuussa pidettävässä Pellon Korjuu –maaseutunäyttelyssä. Ajankohta on 12.–13. elokuuta. Ohjelmaa sorvataan ja siitä tietoa tihkuu sitä mukaan, kun asiat varmistuvat.

Tuottajayhdistysten toivotaan aktivoituvan järjestämään jäsentapahtumien lisäksi koululais- ja kuluttajatapahtumia, kuten laitumelle lasku -tilaisuuksia, maatilojen avoimia ovia ja syödään yhdessä –tapahtumia.

”Kaikista tapahtumista kannattaa viestiä paikalliselle medialle ja sosiaalisen median kautta. Sitä kautta saamme hyvää näkyvyyttä juhlavuodelle ja elinkeinoillemme”, vinkkaa MTK:n viestintäjohtaja **Klaus Hartikainen**.

”Toivomme tietenkin myös, että tuottajayhdistykset ilmoittavat omat juhlavuoden tapahtumansa www.kasvutarinoita.fi -sivuston tapahtumakalenteriin”.

Kasvutarinoita.fi –sivustoon on koottu joukko näyttäviä videoita, joilla MTK:n jäsenet ja järjestöaktiivit kertovat, mitä ammattilypeys heille merkitsee ja millaiseksi he näkevät satavuotiaan MTK:n roolin oman työnsä kannalta. Videot toimivat juhlavuonna myös järjestön kuluttajatyön tukena.

LAPIN MANUT KÄVIVÄT MAASEUTUNUORTEN SYYSPARLAMENTISSA

MTK:n Maaseutunuoret kokoontuvat vuosittain niin kevät- kuin syysparlamenttiin. Tämän vuoden syysparlamentti pidettiin Seinäjoella 10.–11. marraskuuta. Lapista paikalla oli hyväkokoinen edustus.

Teksti ja kuvat: Aino Kurtti

Se oli jälleen se aika vuodesta ja kuukaudesta marras; vuosittaisen Maaseutunuorten Syysparlamentin aika! Saatiin ennätysedustus Lapista Manuja riennon päälle, kun peräti kuusi lappilaista oli osallistujalistalla. Ja olihan Seinäjoella myös kaikkien aikojen ennätysmäärä maaseutunuoria yhdes koos, kun 134 osallistujaa kokoontui Hotelli Sorsanpesään. Puitteet ainakin olivat kohdallaan!

Lapin Manut pääsivät tutuiksi keskenään jo automatkalla kohteeseen, ja perillä meitä odottikin ripeä siirtyminen bussikyydillä maailman parhaan ginin valmistuspaikalle eli Kyrö Distilleryyn.

Tuota ennen päivällä oli Sorsanpesässä järjestetty Koululähteläis-koulutus, jonka jälkeen porukka oli vierailut Suomen suurimmalla maitotilalla FinnMilkillä sekä Atrian teurastamolla. Kyrölle siirryimme sitten kerralla kaikki. Kyrön tarinaa kuulimme aina paikkakunnan soitaisasta historiasta kaverusten villin intohimoisen idean alkujuurille ja tähän päivään.

Etelä-Pohjanmaalla on Suomen suurin maitotila, joka on mukana Vapaan lehmän maitoa -brändissä syystäkin. Maakunnasta löytyy myös maailman jäljitettävien lihatalo, maailman parhaaksi valittu vuohenjuusto sekä maailmanluokassa ykköstittelin saanut gini (ja vielä tuloillaan oleva ruisviski).

Etelä-Pohjanmaa saa kyllä mielestäni syystäkin porskuttaa hyvällä itsetunnolla ja menestyksellään eteenpäin, asenteessaan on esimerkkiä.

Maaseutunuorten parlamentti jatkoi tilavierailupäivän jälkeen tiukemmalla järjestöasialla. Tosin sitä ennen torstai-iltana pelattiin kautta aikain ensimmäinen Manujen Sorsapallo -turnaus, jossa Lapin Manujen YöttömänYönSatoa -sorsapallojoukkue pelasi myös neitsytpelinsä. Mainetta ja kunniaa tuli, menestystäkin jonkin verran.

Tiukempaa järjestöasiasiaa oli vuorossa perjantaina, kun parlamentin isännät toivottivat puukkohiipasten kautta vieraat tervetulleiksi vieraikseen. Siihen tunnelmaan olikin jännä maaseutunuorten valiokunnan astua grillattaviksi vuoden aikaansaannosten kanssa.

Järjestön tulevaisuus, yhteistyö järjestön sisällä sekä tulevaisuuden maataloustukien maksatusperusteiden tavoitteet järjestölle puhuttivat osallistujia paljon. Kaikkineen kaikille oli kuitenkin jäänyt positiivinen kuva kuluneesta vuodesta maaseutunuorten kannalta.

Perjantapäivä huipentui erinäisten työpajojen jälkeen Seinäjoen kaupungin hallituksen 1. varapuheenjohtaja **Aki Ylisen** isännöimään illalliseen Rytmikorjaamolla. Siellä oli hyvää ruokaa, keskustelua ja vieläpä **Pauli Hanhiniemen** keikka, niin avot!

Tästä kaikesta tuli mieleen, että kyllä on Lapissakin rahkeita kaikkeen, kun on uskallusta. Itsensä ylittäminen ja rohkeneminen ottaa isot askeleet haaveista kohti konkreettisia suunnitelmaa muodostavat sen pohjan, mistä Etelä-Pohjanmaankin menestystarinat ovat alkujaan lähteneet. Mihinkään ei pääse suunnittelemalla vain oman päänsä sisällä, löytämättä siihen kumppaneita ja huomaamatta todellisia mahdollisuuksia. Eikä ensimmäiseen vastoinkäymiseen saa antaa itsensä lannistua.

Ei tämä tarkoita sitä, että maaseutunuoret kannustavat vain kasvattamaan tilakokoa, vaan että omaa yritystä saa ja pitää viedä rohkeasti eteenpäin siihen suuntaan, mihin itsellä on pontta ja tarmoa. Tai kuten Kyröllä, alkaa rohkeasti tekemään ja toteuttamaan villiä ideaansa, ja sitten huomata missä ollaankaan. Samalla tulee luotua sitä positiivista toimintaympäristöä ja henkeä, jossa se kateuskin valjastetaan innoksi ja tarmoksi tehdä itse vielä enemmän!

Kirjoittaja on MTK:n maaseutunuorten valiokunnan puheenjohtaja.

Lue lappilaisista innovaatioista vuoden 2017 ensimmäisestä Jänkäviestistä!

LAPIN MANUJEN KEVÄTRIEHA TULEE TAAS!

**Next Stop Levi 20.-22. huhtikuuta 2017
BE THERE!**